

Ens recorda això el nom d'una font important de Talarn anomenada *Fontnaix* i el d'un barranquet també anomenat així a Mont de Roda.

L'ètim d'*Aiguaneix* ha d'ésser *AQUA NASCE! 'neix, aigua', un compost de substantiu més imperatiu, construcció enormement estesa en toponímia romànica. Difícilment podríem partir d'un *AQUA NASCENS 'aigua que neix' amb -s final interpretada com a signe de pluralitat i eliminada (cf. supra *Aigudassi*), perquè això és contrari a la norma romànica, que ha imposat pertot els acusatius. X. T.

AIGUA-SENOSA, I ALTRES NOMS QUE CONTENEN EL LLATÍ *caenum*

«Mansum de *Aqua-senosa* in comitatu Barcinonae ---», en una escriptura de 1215 (MiretS, *BABL* I, 242), devia ser prop de Sentmenat («in parrochia Sancte Marie de Calidis, in termino Castri Sti. Minati»). Ja és llatí el deriv. CAENOSUS «plein de bourbe, fangeux» (Solinus etc.).

Un compost semblant, però amb el mot primitiu en plural, CAENA (del neutre *caenum*), simplement juxtaposat 'aigua-lлот' (en barreja; cf. *Aigua-llut* a l'alta vall de Benasc), existiria en els aiguamoixos de la baixa Salanca, en terme de St. Llorenç; del qual tinc notícia repetida, per docs. extractats per Alart en l'*InuLC*: *Ayguabina* en un de 1349; s'usa amb article, com ens ho mostren altres tres, recollits en l'*InuLC*, on apareix en formes (probablement llatinitzants): *Aygasina*, també l'*Aygasina* i «a l'*Agasina*» a. 1242. Aqueixa i seria mera llatinització?, com quan llegim en la documentació medieval formes com *uno parilio de gallinas, de trinas* ('trenes'), o *linato* per llenat de llenas o lloses; o bé potser hi hagué primer **aguaena* > *aguaina* en hiatus (o sigui, més o menys, com FACIENDA > *faena* > *feina*). Possibilitats admissibles totes, però en tot cas ha d'haver-hi un compost comparable a l'*Aqua-senosa* amb què hem començat.

En les zones de substrat mossàrab hi hagué més supervivència del ll. CAENUM i derivats, com també n'hi hagué a tota l'amplitud del domini castellà (*DECH*, s. v. *cieno*, *ciénaga* etc.).

El Barranc de la *çina*, en terme de Terrateig, és un fons d'ample clotada (xxxii, 165.26). Deixo córrer una hipòtesi (FOVEA) ILLICINA 'de les carraques', en què havia pensat (idea rebuscada i forçada), sobretot perquè és una arrel que es repeteix molt per aquella banda, i això ja ens induïx cap a una explicació comuna, per CAENUM, en plural o derivats, i CE > *çi* és normal en fonètica mossàrab. *Xines* trobà Salvà en vells textos de la vall de Guadalest (*Callosa d'En S.*, I, 69); també SGuarner ho devia conèixer, perquè ho posa *AlcM* com un llogaret d'allà.

A Guardamar hi ha la fila (sequieta) del *çinèlo*, xxxvi, 145.12, en el qual endevinem un colle. CAENALE (= cast. *cenagal*, arabitzat *çināl* (amb extravasació de la -o mossàrab). A Benasau hi ha un «Racó 's *çinotos* (xxxv, 55.1), i com sigui que el fons dels barranquets són sempre racons d'humitat, on es fan llots i hi queda el fang de les pluges, pensem en un sufix

colle. -ETUM, amb la *í* moss., i extensió a plural. De Paterna només en tinc nota com a cognom (1909) «Chinillach» (*BDLC* VII, 114) però amb l'observació «esta *ch* té el valor de *ch*», que venint d'on venia hem d'entendre que sona *çinilât*: derivat augmentatiu d'aquell *Xinelo* (amb propagació de la palatalitat).¹

Passem al cas més intricat i important: el de *Xinorla*, i *Xinorlet*, llocs ben coneguts, prop de Monòver. Que es deriven també de CAENUM aviat es justificaria als ulls de tothom, sobretot després del conjunt que hem aplegat; i la vella documentació acabarà de provar-ho; si algú recela de la complicada explicació de la terminació, tingui molt en compte que aquella és una zona amb escassa i molt tardana documentació, pel fet d'haver estat de conquesta força més recent que la resta del País V.; car Castella havia deixat allò abandonat fins que ho rescatà Jaume II, ja endins del segle XIV; i després seguí encara sense gaire o gens de vida civil, per la molta guerra que s'hi feren els Peres i successors, i després els moriscos resistents.

Però ja ho trobem en la Cròn. del Cerimoniós, en una cita que l'autor insereix en aragonès. Retraient al castellà: «gentes vuestras del Regno de Murcia --- son venidas a correr a los lugares de *Chinosa* e de Munt-nover ---» (ed. Pagès, 334.127). No es pot dubtar de la identificació amb *Xinorla*: Madoz, comptant amb una monografia de B. Ribelles (que degué restar manuscrita), ell i aquell erudit local identifiquen amb *Xinorla* el nom *Chinosa* que troben esmentat, junt amb Monòver i altres noms del veïnatge, en docs. de 1318, 1328 i 1471. Després apareix de nou *Chinosa* dos cops en un doc. oriollà de 1402, estudiat per G.^a Soriano en el seu bon *Vocab. Murciano*. Allí explica: «*Chinosa* (hoy *Chinorla*, casi despoblada), Monòvar, Pinoso y Novelda, en cambio, que quedaron desde un principio bajo el señorío directo de la corona de Aragón, forman un islote idiomático [no tant com 'islote': hi ha escanyall, però l'illot el forma el murcià d'Asp i de Montfort] de habla valenciana, entre los términos de Elda, Salinas, Yecla, Jumilla, Abanilla, Orihuela y Aspe» (p. XIII).

La forma oïda per mi és *çinórla* en l'enquesta feta des de Monòver (xxxvi, 88.4); i el *çinorlét*, 92.19. El *Xinorlet* ha quedat com un llogaret o veïnadet més conegut; *çinórla*, més despoblada. També SGuarner, que havia corregut molt per allà, degué recollir-ho i passar la nota a *AlcM*, que ja dona *Xinorla* només com una font. Essent una font el centre del terme, es referma encara la seguretat que ve d'un paratge de fangar; o CAENUM. I veg. també GGRV, p. 984 i els nomenclàtors.

Per a l'antic *Chinosa*, tan ben comprovat, no hi ha gens de problema formatiu: FONS CAENOSA: ben bé com aquell AQUA CAENOSA del doc. de 1215, de Sentmenat. Per a la forma que s'hi ha imposat després de l'E. Mj., *Xinorla*, es veu també una explicació. Seria un diminutiu *CAENŌSŪLA, ja format en temps antic: així amb un procés de fonètica normal: *çinŏzla*, amb la s tornada sonora davant L, i després *ri* (com en *vaslet* > *varlet*, *esma/erme*, *almorna/almoina/-ŏsina*,